

Edini slovenski dnevnik
v Zedinjenih državah.
Velja za vse leto... \$3.00
Ima 10.000 naročnikov.

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The only Slovenian daily
in the United States
Issued every day except
Sundays and Holidays.

TELEFON PISARNE: 4687 CORTLANDT.

Entered as Second-Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON PISARNE: 4687 CORTLANDT.

NO. 230. — ŠTEV. 230.

NEW YORK, WEDNESDAY, OCTOBER 1, 1913. — SREDA, 1. OKTOBRA, 1913.

VOLUME XXI. — LETNIK XXI.

Iz mehiške republike. Nameravana zveza.

Pet severnih držav se namerava zvezati in si nadeti ime: "Konfederalne države".

VENUSTASIO CARRANZA.

Amerikanci odšli iz Piedras Negras. Ameriški državljan — mehiški vojak.

El Paso, Tex., 30. sept. — Kot priovedejo Amerikane, ki so prišli danes sem iz Hermosillo, se je sklenilo pet severnih mehiških držav zvezati in ustanoviti novo vlado pod imenom: "Konfederalne mehiške države." Omenjene države so sledče: Sonora, Durango, Coahuila, Sinaloa in Chihuahua. Za predsednika si izvolijo Venustasiana Carranzo in za ministre sledče može: ministrski predsednik general Angeles, poljedelski minister Avgustin Lahanst, zunanjji minister Juan Sanchez Azona. Spodnja California ne bo zategadelj v zvezi, ker ni imela tam revolucija nikakega uspeha.

Piedras Negras, Mehika, 30. sept. — V provizoričnem glavnem mestu konstitucionalistov, Piedras Negras, je zavladalo veliko razburjenje, ker prodriajo federalisti zmagovalno vedno bolj proti severu. Na poziv ameriškega konzula je odšla danes z drugimi inozemci tudi precejšnja množica Amerikanov preko internacionalnega mosta v Eagle Pass.

V zasutem rovu.

Premogar Thomas Toscheky je že od petka zasut v rovu. Dovanje hrane potom cevi.

Hazleton, Pa., 30. sept. — Ker vedo, da ne morejo tako hitro odstraniti mase večih tisočev ton premoga, da bi rešili od petka zasutega premogarja Thomasa Toscheky-ja, so može rešilne postaje Continental rova Lehigh Valley Coal Co. pognali danes skozi premog cev, po kateri dovažajo jutniku hrane. Dasisravno se nahaja Toscheky v zelo opasnem stanju, upajajo vendor z uporabo vseh sil tekom 24 ur priti do zasutega. Odkar je prišla cev do njega, daje zasuti premogar slišna znamenja s trkanjem in klicanjem. Inspektor O'Donnell je rekel, da so rešilna dela izvadno težavna, ker obstaja možnost, da se bodo pri odstranjanju mase udri nadaljnji skladi premoga. Moštvo je noč in dan na delu. Ko je bila pogdana cev do Toscheky-ja, je naznani smer, v kateri se nahaja. Danes zjutraj je pa le slabo odgovarjal na signale in par ur se ni ničesar čudo o njem.

Mejico Ciudad, Mehika, 30. sept. — Amerikansku državljano Estebenu E. Fierru, katerega so pred kratkim aretirali, so oblekli vojaško sukino in ga poslali v Saltillo, Četa, ki ji je podeljen, je že odšla danes proti Sonori.

Ameriški odposlanec je vložil proti takemu postopanju oster protest.

Fier je bil železniški sprevidnik. Obdolžili so ga, da si je prisvajal denar, ko je opravljala službo na osebnih vlakih.

Smrtna obsodba rojaka Erjavca preložena.

(Izvirno poročilo "Gl. Naroda")

Greensburg, Pa., 30. sept. — Smrtno obsodo rojaku Erjavcu so preložili za trideset dni. Da bi ga pomilostili v smrtno ječo, kot se je zgodilo pri rojaku Maliju, je le malo upanja. Skoda, da ni imel pri obravnavi Slovencev za tolmača, ampak je tolmačil nek Poljak, s katerim se ni mogel zadostno razumeti. — A. Kebe.

S podganjam strupom.

S podganjam strupom si je končal včeraj življenje 65letni mizar James Kelleher, stanujoč na štev. 1529 2. Ave. v New Yorku.

Krasni in brzi parnik
(Avstro-American proge)

Kaiser Franz Josef I.

odplije v soboto dne 11. oktobra
vožnja do Trsta same 13 dni.

Cena voznih listkov: do Ljubljane \$37.00
do Zagreba \$38.18
do Zagreba \$38.08

Za posebne kabine (oddelki med II. in III. razredom) stane vožnja samo \$4.00 več za odrasle, za otroke polovica. Ta oddelki posebno družinam pripravljamo.

Vožnje listke je dolbiti pri FR. SAKSER, 82 Cortlandt St., New York.

Važna iznajdba.

V New Yorku je neki zdravnik iznajel plin, ki ima lastnost, da krepi kri. — Za jetične.

Z razkritjem nekega inhalacijskega plina, ki nastane vsled zvez ozona, tanina in terpentino-ve esence in ki se imenuje "Terpezone", je našel William J. Knox, ameriški kemik, pot, potom ko je dobila kri bolnih oseb zopet svoje pravne osvežujoče lastnosti ter s tem omogočila bolnika, da se bo uspešno upiral razvoju bolezni. Dasisravno ne morejo tukajšni zdravniki še reči, da izpolnjuje plin vse vanj stavljene nade, priznavajo vendor, da se vsi dosedanji poiskusi povsem zadovoljivi.

Posebne važnosti je ta novi plin pri jetičnih osebah. Povsem zadovoljive rezultate se je doseglo z njim v oddelku za jetične v Metropolitan Hospital na Blackwells Island in Riverside bolniči.

Terpezone-plinom se je eksperimentiralo že od leta 1910., a v celi zadavi je izvedela javnost večer.

Terpenzone je možno udihavati ne da bi vznemirjal pljuč. Knox pravi, da se razvije kisik v najuspešnejši obliki, kadar hitro pride plin v kontakt s krvjo. Terpenzone se proizvaja potom pripravljajo generatorja.

Iz delavskega sveta.

Premogar Thomas Toscheky je že od petka zasut v rovu. Dovanje hrane potom cevi.

Hazleton, Pa., 30. sept. — Ker vedo, da ne morejo tako hitro odstraniti mase večih tisočev ton premoga, da bi rešili od petka zasutega premogarja Thomasa Toscheky-ja, so može rešilne postaje Continental rova Lehigh Valley Coal Co. pognali danes skozi premog cev, po kateri dovažajo jutniku hrane. Dasisravno se nahaja Toscheky v zelo opasnem stanju, upajajo vendor z uporabo vseh sil tekom 24 ur priti do zasutega. Odkar je prišla cev do njega, daje zasuti premogar slišna znamenja s trkanjem in klicanjem. Inspektor O'Donnell je rekel, da so rešilna dela izvadno težavna, ker obstaja možnost, da se bodo pri odstranjanju mase udri nadaljnji skladi premoga. Moštvo je noč in dan na delu. Ko je bila pogdana cev do Toscheky-ja, je naznani smer, v kateri se nahaja. Danes zjutraj je pa le slabo odgovarjal na signale in par ur se ni ničesar čudo o njem.

Shamokin, Pa., 30. sept. — Od petka zasuti Thomas Toscheky je danes zvečer govoril skozi cev s svojimi reševalci. Tekoča hrana, jaja in mleko, je utešila žejo in glad. Vprašal je za svojo družino ter izrazil upanje, da bo do jutri rešen.

S podganjam strupom.

S podganjam strupom si je končal včeraj življenje 65letni mizar James Kelleher, stanujoč na štev. 1529 2. Ave. v New Yorku.

OSCAR W. UNDERWOOD, OČE NOVE TARIFNE POSTAVE.

Pozna Schmidta.

Oglasila se je neka ženska, ki pravi, da pozna morilca Schmidta ter ga hoče identificirati.

Neka ženska, ki pravi, da je Matilda Kallenberg, je včeraj obiskala coronerja Feinberga ter mu je naznala, da je zmožna identificirati Hansa Schmidta, ker prihaja iz istega kraja v stari domovini ter pozna osebno morilca Kallenberga. Kallenberg je dobila list, s kojim je opravičena, da se vdeleži v petek vrščega se zaslišanja glede smrti Ane Aumuelerjeve.

V splošnem pa je več odličnih meščanov, katere je bil naprosil coroner Feinberg, naj nastopijo kot porotniki, obvestilo slednjega, da jim kaj takega ni mogoče storiti. Med onimi, ki so odklonili mesta porotnikov, so nahajajo John D. Rockefeller, J. Pierpont Morgan in George Harriman.

Okrajni pravnik Whitman ni še ničesar slišal o onih štirih dravnikih, katerim je bil poveril preiskavo duševnega stanja morilca Schmidta. Vendor pa upa, da ga bodo zdravniki naprošili za dajši termin. Whitman je tudi prepričan, da bo Ernest Muret nastopil proti Schmidtu kot glavna priča.

Parnik zgorel.

Na poti v Liverpool nahajajoči se parnik je popolnoma zgorel.

Moštvo rešeno.

Baltimore, Md., 30. sept. — Sem došla brezična brzojavka pravi, da je pričel parnik "Templemore" Johnston družbe, ki je odplovil v soboto od tu proti Liverpoolu, nekako 800 milij od obali Virginije goreti ter da ga je 52 mož broječa posadka zapustila. Posadko je danes zjutraj vzel na krov parnik "Arcadia", Hamburg Ameriške parobrodne družbe, ki se nahaja na poti v Baltimore. Podrobnosti dosedaj niso znane, a požar se je moral strašno hitro razširiti, da je iskan moštvo takoj rešitve v rešilnih čolnih. Ljudje so se nahajali v čolnih kakor štiri ure, ko so jih zapazili s parnika "Arcadia" ter jih najbrž vse rešili.

Parnik "Templemore" je imel na krovu baker, tobol in žito v približni vrednosti \$400.000. K temu pride vrednost parnika \$500.000, vsled česar znaša skupna škoda \$1.000.000, ki pa je pokrita z varovalnino.

Parnika "Arcadia", ki ima na krovu 353 potnikov, pričakujejo tukaj v četrtek ali najkasneje v petek. Iz Hamburga je odplovil dne 16. septembra ter je prvi potniški parnik Hamburg Ameriške parobrodne družbe, ki bo pristal v Baltimore.

Veliko neurje v Carigradu.
Carigrad, Turčija, 30. sept. — Od včeraj ponoči do danes zjutraj je divjal dvanajst ur neprehnomada nad našim mestom, so grozne. Kolikor se je dosedaj dognalo, je mrtvih štirinajst oseb, trideset ranjenih, veliko jih pa pogrešajo.

Reka, ki teče skozi mesto je prestopila brezove in preplavila ceste. V neki trgovini se je nahajala velika množina petroleja, alkohola in zaboljalcem carbida, katerega je voda razkrojila. Nastala je grozna eksplozija, ki je popolnoma razdejala dve hiši, tri bližnje so bile pa v higu v plamenih.

Skoraj vsa poslopja so pod vodo, zveča je jelo primanjkovati.

Iz Coliure je desela samostojni stotinja 53. infanterijskega polka in takoj začela z rešilno akcijo.

Voda je napravila velikansko škodo pri tovarni dinamita v Panille.

Madrid, Španija, 30. sept. — Zadnje dni po celi Španiji zelo dežuje. Letina je skoraj popolnoma uničena. Kar se niso spravili s polja, bo vse segnili. Železniški in brzojavni promet je na več mestih prekinjen. V Barceloni je voda odnesla otročji voziček, v katerem sta se nahajala dva otroka. Oba sta utonila.

Reka Llobregat je narasla za petindvajset četrtje in poplavila celo pokrajino. Prebivalci so se morali zateci v višje ležeče kraje.

Tretji japonški protest v zadevi Californije.

Tokio, Japonska, 30. sept. — Japonska vlada je poslala sedaj tretji protest v zadevi californijske zemljiške postave v Washington ter je za trdno prepričana, da bo vlad. Združenih držav sprejela sedaj stavljeni pogoje. V slučaju, da bi se to res zgodilo, bi bilo treba med obema državama skleniti novo pogodbo.

Pobegli blagajnik trpi pomanjkanje.

John C. Schildknecht, pobegli blagajnik Washburn Crosby Co., ki je poneveril \$55.000, se nahaja sedaj v Montevideo kot pravijo dve na njegovo mater naslovne brzojavki. V teh prosi Schildknecht svojo mater, naj mu pošlje \$200, ker se nahaja v strašni stiski. Oče ubežnika pa je prepovedal odposlati denar in oblasti bodo najbrž uvelde izročilno postopanje.

Zmagoslavni Albanci.

Monastir se je udal.

Srbci si prizadevajo zmanjšati pretečo nevarnost. Pomoč Macedonskih Bolgarov.

AMAZONKE.

Albanske žene se ob strani svojih mož bojujejo pri Dibru. — 1200 mrtvih.

London, Anglija, 30. sept. — Dunajski dopisnik je poslal "Daily Mail" sledčo brzojavko: Srbi si prizadevajo zmanjšati pretečo nevarnost. Pomoč Macedonskih Bolgarov.

Dunaj, Avstrija, 30. sept. — Iz Avlone poročajo, da se vse bojev udeležujejo z izredno hrabrostjo tudi albanske žene. Na strani svojih mož in bratov pobijajo se sekirami sovražnika. 23. sept. je padlo pri Dibri 1200 Srbov, 300 so jih pa vjeli. Jetnike so Albanci poslali v Tirano.

V okolici Dibre so se vršili narančnosti obupni boji. V Korici je organiziralo 60 grških mladih dečki svojo stotnijo, katero vodijo grški podčastniki. Izrazile so se, da rajše vse v boju umrejo, kot da bi pripadla Korica novi albanski vladni.

Carigrad, Turčija, 30. sept. — Turško oblasti so arretirale morilca ameriškega misijonarja dr. Charlesa H. Holbrooka iz Lynn, Mass. Morilca in njegove štiri pomočnike postavijo sredi meseca oktobra pred vojaško sodišče.

Nobene naselniške predloge v sedanjem zasedanju kongresa.

Washington, D. C., 30. sept. — Nativisti v kongresu ne bodo izvršili svoje grožnje, da bi še v tem zasedanju uložili novo naselniško predlogo. Tudi predsednik Wilson se ne bo prav nič zavzemal za sprejem take predloge. Tako, vsaj pravijo poročila kongresnika Sabatha iz Illinois.

Denarje v staro domovino

pošljamo:

K.	\$	K.	\$

<tbl_r cells="4" ix="2" maxcspan="1" maxrspan="1" usedcols="

"GLAS NARODA"

(Slovenic Daily.)

Owned and published by
Slovenic Publishing Co.
(corporation.)FRANK SAKSER, President.
JANKO PLEŠKO, Secretary.
LOUIS BENEDIK, Treasurer.Place of Business of this corporation and
addresses of above officers:
22 Cortlandt Street, Borough of Man-
hattan, New York City, N. Y.Ze celo let velja list za Ameriko in
Canada \$3.00
per lot 1.50
leto za mesto New York 4.00
per lot za mesto New York 2.00
Europe za vse leto 4.50
per lot 2.55
"et cetera 1.70
"GLAS NARODA" izhaja vsak dan
izvenčni nedelj in praznikov."GLAS NARODA"
("Voice of the People")
Issued every day except Sundays and
Holidays.
Subscription yearly \$3.00.

Advertisement on agreement.

Dopis bira podpisa in osebnosti se ne
priobčujejo.Denar naj se blagovoli posiljati po —
Money Order.Pri spremstvu kraja naročnikov pro-
stimo, da se nam tudi prejšnje
etične naznani, da hitreje
najdimo naslovnika.Dopis in posiljatvam naredite ta
naslov:"GLAS NARODA"
22 Cortlandt St., New York City.
Telefon 4657 Cortlandt.AMERICAN ASSOCIATION OF
MEMBERSHIP LABEL
A FOREIGN LANGUAGE NEWSPAPERAgitacija preti odredbam,
obrnjenim proti na-
seljencem.**Dopisi.**

Chicago, Ill. — Malo kadaj se bere v "Glasu Naroda" kak dopis iz naše naselbine, zato sem pa jaz sklenil pojasmuni širi slovenski javnosti naše razmere. Letna sezona je že minila, pikniki so pojenjali. Pevsko društvo "Orel" in društvo "Sokol" sta predireli po en izlet v South Chicago, oziroma na Riverside. Društvo "Slavija" št. S. N. P. J. priredil 5. oktobra veselico v proslavo 5-letnice. Program je zelo obširen. Petje, deklamacija, slavnostni govor in igra. "Pravica se je izkazala". Društvo "Nada" nas vabi za 18. oktobra na vinsko trgovatno, mladeničko društvo "Danica" nam obeta, da priredi veselico z igro. Tudi slovenski Sokoli se pridno vadijo in nam nameravajo presmetniti z igro. V splošnem se vidi, da se rojaki zelo zanimajo z dramatiko. Skoraj bi pozabil povediti, da nas je pred par tedni obiskal Terbovec Tone. Svede smo zvedeli šele potem, ko je odnesel pete, da je na vso moč hvalil tukajšnje češke "holke" (dekleta). Slovenske etvete se pa jezijo, ker ni niti enega pogledoval manj. Kot se sliši, pride tudi Vaš hudočnik Mike Cegare sem po eno krofsto Tirolko. Prepičan naj bo, da mu bomo šli zelo na roko. — Poročevalce.

Kensha, Wis. — Sporočam rojakom žalostno novico, da je nemila smrt pobraha obče znanega rojaka Franca Ambroža. Bolan je bil samo osem dni. Umrl je za vročinsko boleznjijo. Bil je večletni član Hrvatske Narodne Zajednice in član S. N. P. J. Obe društvi sta ga spremili k zadnjemu počutju. Pogreb se je udeležilo tudi več tukajšnjih domačinov in Nemcev. Pred 4. leti mu je smrt pobraha soproga in mu pustila 5 nadoraslih otročev. Ranjki je bil doma iz Dobrave pri Ljubljani. Star je bil 48 let. V Ameriki je bil 15 let; zadnjih 7 let je imel saloon in je bil jako dober gostilninar. Bil je tudi star naročnik "Glas Naroda". N. p. v. m! — Naročnik.

Zlatorog.

Narodna pravljica izpod Triglavna, njeni prepremni in pantomima "Zlatorog".

(Dalje.)

2. Baumbachov "Zlatorog". Rudolf Baumbach (1840-1905) je priznan nemški pesnik. V mladih letih je na raznih vsečilicih študiral naravoslovje, pozneje se je posvetil pesništvu. Posledno so prijavljene njegove popotne pesmi, v katerih mojstrsko opева sladko vinsko kapljico, ljubezen in dobrovoljnosten.

Pesni Baumbach je dalje časa prebival v Trstu. Tako se je seznanil s Slovenci in njihovo narodno poezijo. V triglavskem gorovju je zasledil prelepo pravljico o Zlatorogu, ki mu je tako ugašala, da jo je obdelal v obsežni pripovedni pesnitvi. Delo se mu je izvrstno posrečilo in mahoma pravljeno pesniško. Baumbachov Zlatorog se odlikuje po izvanredni lirični neznotini in milini, prevega ga iskreno navdušenje do lepega našega gorskega sveta. Vidi se, da je spisal delo mož, ki je prirodo resnično ljubil in jo znal opazovati z bistrim očesom in čutecim srcem. Baumbachovo delo je izbornno poslovenil Anton Funtek.

Vsebina Baumbachovega Zlatoroga, kateri obstoji iz 16 daljših in krajsih pesmi, je ta-le:

Prekrasno jutro se rodí v Triglavskem gorovju. Bude se planščice evetlice in ptice, ki ljubijo zračne višave. Tudi trentski lovec že pojava po strimih vrhovih. Npriskakovano naleti na pisani pašnik, na katerem ugleda Zlatoroga, ki pase bele koze. V lovecu se zbudí strast, pomeri in strelji na kozla. A naenkrat zagrne lovec gosta megla; ko izgine megla, zasliši svarilni glas, da naj se nikdar ne dotakne belih koz in njihovega varuhu Zlatoroga. Lovec je dobil poziv na orožne vaje, potem se pa ni več vrnil na svoje mesto v Plovdiv. Njegov predpostavljeni, Szamek, je nato pregledal knjige in blagajno ter dognal, da je Szegfű poneveril 100.000 kron. Vendar niton, niti generalni ravnatelj v Budimpešti nista stvari takoj naznana oblastem, marveč sta skušala po stranskih potih reč uravnavati. Ker pa ni šlo, se je generalni ravnatelj sedaj vendar obrnil na budimpešansko policijo, ki je Szeg-

zadovoli s tem, da gre plesat s krasno njen hčerkjo Jerico. Naroča je tudi Špela, ki jo boli v sreči, da lovec pleše le z Jerico, njo pa popolnoma prezira. Jerico in lovec uživata vso srečo prve ljubezni. Špela pa je vsa nesreča; želi si zakladov; ako bi imela te, potem bi gotovo priselj lovek k nji in jo ljubil, kakor ljubi bogato Jerico. Mati Katra ni nič prav zadovoljna, da ljubi njena hčerkja, bogata Jerico, navadnega trentskega loveca, ki nima nič. Ko pa pove stara Barba Katri, kako je sama vedela ob rojstvu trentskega loveca, da so se v hiši prikazale rojenice, da lovec na vseh potih varuje blage bele žene in da so ga prav te pripeljale v njeno hišo, se gostilnica potolaži in se več ne jezi, da zahaja trentska lovec v njeno hišo. Nekoč stara Jaka zopet pripoveduje o zlatih zakladih, ki se nahajajo v planinah. Špela podraži Jerico, češ, naj ji trentska lovec namesto gorskih etvetic enkrat prinese zlata, če je fant za to. V Katrini gostilni se vrši živahen ples; oglasiši so se in ustavili bogati Benečani. Lep, mlad trgovec se zna Jerico tako pridobil, da mu podari etveto, ki jo je prinesel njen lovec, za kar tudi Vaš hudočnik Mike Cegare sem po eno krofsto Tirolko. Prepičan naj bo, da mu bomo šli zelo na roko. — Poročevalce.

Kencsha, Wis. — Sporočam rojakom žalostno novico, da je nemila smrt pobraha obče znanega rojaka Franca Ambroža. Bolan je bil samo osem dni. Umrl je za vročinsko boleznjijo. Bil je večletni član Hrvatske Narodne Zajednice in član S. N. P. J. Obe društvi sta ga spremili k zadnjemu počutju. Pogreb se je udeležilo tudi več tukajšnjih domačinov in Nemcev. Pred 4. leti mu je smrt pobraha soproga in mu pustila 5 nadoraslih otročev. Ranjki je bil doma iz Dobrave pri Ljubljani. Star je bil 48 let. V Ameriki je bil 15 let; zadnjih 7 let je imel saloon in je bil jako dober gostilninar. Bil je tudi star naročnik "Glas Naroda". N. p. v. m! — Naročnik.

Zlatorog.

Narodna pravljica izpod Triglavna, njeni prepremni in pantomima "Zlatorog".

(Dalje.)

2. Baumbachov "Zlatorog". Rudolf Baumbach (1840-1905) je priznan nemški pesnik. V mladih letih je na raznih vsečilicih študiral naravoslovje, pozneje se je posvetil pesništvu. Posledno so prijavljene njegove popotne pesmi, v katerih mojstrsko opeva sladko vinsko kapljico, ljubezen in dobrovoljnosten.

Pesni Baumbach je dalje časa prebival v Trstu. Tako se je seznanil s Slovenci in njihovo narodno poezijo. V triglavskem gorovju je zasledil prelepo pravljico o Zlatorogu, ki mu je tako ugašala, da jo je obdelal v obsežni pripovedni pesnitvi. Delo se mu je izvrstno posrečilo in mahoma pravljeno pesniško. Baumbachov Zlatorog se odlikuje po izvanredni lirični neznotini in milini, prevega ga iskreno navdušenje do lepega našega gorskega sveta. Vidi se, da je spisal delo mož, ki je prirodo resnično ljubil in jo znal opazovati z bistrim očesom in čutecim srcem. Baumbachovo delo je izbornno poslovenil Anton Funtek.

Vsebina Baumbachovega Zlatoroga, kateri obstoji iz 16 daljših in krajsih pesmi, je ta-le:

Prekrasno jutro se rodí v Triglavskem gorovju. Bude se planščice evetlice in ptice, ki ljubijo zračne višave. Tudi trentski lovec že pojava po strimih vrhovih. Npriskakovano naleti na pisani pašnik, na katerem ugleda Zlatoroga, ki pase bele koze. V lovecu se zbudí strast, pomeri in strelji na kozla. A naenkrat zagrne lovec gosta megla; ko izgine megla, zasliši svarilni glas, da naj se nikdar ne dotakne belih koz in njihovega varuhu Zlatoroga. Lovec je dobil poziv na orožne vaje, potem se pa ni več vrnil na svoje mesto v Plovdiv. Njegov predpostavljeni, Szamek, je nato pregledal knjige in blagajno ter dognal, da je Szegfű poneveril 100.000 kron. Vendar niton, niti generalni ravnatelj v Budimpešti nista stvari takoj naznana oblastem, marveč sta skušala po stranskih potih reč uravnavati. Ker pa ni šlo, se je generalni ravnatelj sedaj vendar obrnil na budimpešansko policijo, ki je Szeg-

zadovoli s tem, da gre plesat s krasno njen hčerkjo Jerico. Naroča je tudi Špela, ki jo boli v sreči, da lovec pleše le z Jerico, njo pa popolnoma prezira. Jerico in lovec uživata vso srečo prve ljubezni. Špela pa je vsa nesreča; želi si zakladov; ako bi imela te, potem bi gotovo priselj lovek k nji in jo ljubil, kakor ljubi bogato Jerico. Mati Katra ni nič prav zadovoljna, da ljubi njena hčerkja, bogata Jerico, navadnega trentskega loveca, ki nima nič. Ko pa pove stara Barba Katri, kako je sama vedela ob rojstvu trentskega loveca, da so se v hiši prikazale rojenice, da lovec na vseh potih varuje blage bele žene in da so ga prav te pripeljale v njeno hišo, se gostilnica potolaži in se več ne jezi, da zahaja trentska lovec v njeno hišo. Nekoč stara Jaka zopet pripoveduje o zlatih zakladih, ki se nahajajo v planinah. Špela podraži Jerico, češ, naj ji trentska lovec namesto gorskih etvetic enkrat prinese zlata, če je fant za to. V Katrini gostilni se vrši živahen ples; oglasiši so se in ustavili bogati Benečani. Lep, mlad trgovec se zna Jerico tako pridobil, da mu podari etveto, ki jo je prinesel njen lovec, za kar tudi Vaš hudočnik Mike Cegare sem po eno krofsto Tirolko. Prepičan naj bo, da mu bomo šli zelo na roko. — Poročevalce.

Zlatorog.

Narodna pravljica izpod Triglavna, njeni prepremni in pantomima "Zlatorog".

(Dalje.)

2. Baumbachov "Zlatorog". Rudolf Baumbach (1840-1905) je priznan nemški pesnik. V mladih letih je na raznih vsečilicih študiral naravoslovje, pozneje se je posvetil pesništvu. Posledno so prijavljene njegove popotne pesmi, v katerih mojstrsko opeva sladko vinsko kapljico, ljubezen in dobrovoljnosten.

Pesni Baumbach je dalje časa prebival v Trstu. Tako se je seznanil s Slovenci in njihovo narodno poezijo. V triglavskem gorovju je zasledil prelepo pravljico o Zlatorogu, ki mu je tako ugašala, da jo je obdelal v obsežni pripovedni pesnitvi. Delo se mu je izvrstno posrečilo in mahoma pravljeno pesniško. Baumbachov Zlatorog se odlikuje po izvanredni lirični neznotini in milini, prevega ga iskreno navdušenje do lepega našega gorskega sveta. Vidi se, da je spisal delo mož, ki je prirodo resnično ljubil in jo znal opazovati z bistrim očesom in čutecim srcem. Baumbachovo delo je izbornno poslovenil Anton Funtek.

Vsebina Baumbachovega Zlatoroga, kateri obstoji iz 16 daljših in krajsih pesmi, je ta-le:

Prekrasno jutro se rodí v Triglavskem gorovju. Bude se planščice evetlice in ptice, ki ljubijo zračne višave. Tudi trentski lovec že pojava po strimih vrhovih. Npriskakovano naleti na pisani pašnik, na katerem ugleda Zlatoroga, ki pase bele koze. V lovecu se zbudí strast, pomeri in strelji na kozla. A naenkrat zagrne lovec gosta megla; ko izgine megla, zasliši svarilni glas, da naj se nikdar ne dotakne belih koz in njihovega varuhu Zlatoroga. Lovec je dobil poziv na orožne vaje, potem se pa ni več vrnil na svoje mesto v Plovdiv. Njegov predpostavljeni, Szamek, je nato pregledal knjige in blagajno ter dognal, da je Szegfű poneveril 100.000 kron. Vendar niton, niti generalni ravnatelj v Budimpešti nista stvari takoj naznana oblastem, marveč sta skušala po stranskih potih reč uravnavati. Ker pa ni šlo, se je generalni ravnatelj sedaj vendar obrnil na budimpešansko policijo, ki je Szeg-

zadovoli s tem, da gre plesat s krasno njen hčerkjo Jerico. Naroča je tudi Špela, ki jo boli v sreči, da lovec pleše le z Jerico, njo pa popolnoma prezira. Jerico in lovec uživata vso srečo prve ljubezni. Špela pa je vsa nesreča; želi si zakladov; ako bi imela te, potem bi gotovo priselj lovek k nji in jo ljubil, kakor ljubi bogato Jerico. Mati Katra ni nič prav zadovoljna, da ljubi njena hčerkja, bogata Jerico, navadnega trentskega loveca, ki nima nič. Ko pa pove stara Barba Katri, kako je sama vedela ob rojstvu trentskega loveca, da so se v hiši prikazale rojenice, da lovec na vseh potih varuje blage bele žene in da so ga prav te pripeljale v njeno hišo, se gostilnica potolaži in se več ne jezi, da zahaja trentska lovec v njeno hišo. Nekoč stara Jaka zopet pripoveduje o zlatih zakladih, ki se nahajajo v planinah. Špela podraži Jerico, češ, naj ji trentska lovec namesto gorskih etvetic enkrat prinese zlata, če je fant za to. V Katrini gostilni se vrši živahen ples; oglasiši so se in ustavili bogati Benečani. Lep, mlad trgovec se zna Jerico tako pridobil, da mu podari etveto, ki jo je prinesel njen lovec, za kar tudi Vaš hudočnik Mike Cegare sem po eno krofsto Tirolko. Prepičan naj bo, da mu bomo šli zelo na roko. — Poročevalce.

Zlatorog.

Narodna pravljica izpod Triglavna, njeni prepremni in pantomima "Zlatorog".

(Dalje.)

2. Baumbachov "Zlatorog". Rudolf Baumbach (1840-1905) je priznan nemški pesnik. V mladih letih je na raznih vsečilicih študiral naravoslovje, pozneje se je posvetil pesništvu. Posledno so prijavljene njegove popotne pesmi, v katerih mojstrsko opeva sladko vinsko kapljico, ljubezen in dobrovoljnosten.

Pesni Baumbach je dalje časa prebival v Trstu. Tako se je seznanil s Slovenci in njihovo narodno poezijo. V triglavskem gorovju je zasledil prelepo pravljico o Zlatorogu, ki mu je tako ugašala, da jo je obdelal v obsežni pripovedni pesnitvi. Delo se mu je izvrstno posrečilo in mahoma pravljeno pesniško. Baumbachov Zlatorog se odlikuje po izvanredni lirični neznotini in milini, prevega ga iskreno navdušenje do lepega našega gorskega sveta. Vidi se, da je spisal delo mož, ki je prirodo resnično ljubil in jo znal opazovati z bistrim očesom in čutecim srcem. Baumbachovo delo je izbornno poslovenil Anton Funtek.

Vsebina Baumbachovega Zlatoroga, kateri obstoji iz 16 daljših in krajsih pesmi, je ta-le:

Prekrasno jutro se rodí v Triglavskem gorovju. Bude se planščice evetlice in ptice, ki ljubijo zračne višave. Tudi trentski lovec že pojava po strimih vrhovih. Npriskakovano naleti na pisani pašnik, na katerem ugleda Zlatoroga, ki pase bele koze. V lovecu se zbudí strast, pomeri in strelji na kozla. A naenkrat zagrne lovec gosta megla; ko izgine megla, zasliši svarilni glas, da naj se nikdar ne dotakne belih koz in njihovega varuhu Zlatoroga. Lovec je dobil poziv na orožne vaje, potem se pa ni več vrnil na svoje mesto v Plovdiv. Njegov predpostavljeni, Szamek, je nato pregledal knjige in blagajno ter dognal, da je Szegfű poneveril 100.000 kron. Vendar niton, niti generalni ravnatelj v Budimpešti nista stvari takoj naznana oblastem, marveč sta skušala po stranskih potih reč uravnavati. Ker pa ni šlo, se je generalni ravnatelj sedaj vendar obrnil na budimpešansko policijo, ki je Szeg-

</

Skrivnosti Pariza.

Slika iz nižin življenja.

Spisal Eugene Sue. — Za "Glas Naroda" priredil J. T.

(Nadaljevanje.)

Nadaljuj, nadaljuj!

Učitelj lahko umori gospoda Murfa, Rudolfovega prijatelja — sem si misli, skočil z drevesa in pobil Sovo z dvema udaroma na tla. Padla je kot snop. Strela božja, gospod Rudolf, bilo je že prepozno.

Ubogi Murf!

Ko je zasišla šumenje pred vratmi, je šel ven in naletel na Učitelja. V tem sem zapazil, kako se živa kopica valja pred vratni; čeravno je bil Murf že ranjen, ni klíčal za pomoč. Dobri mož! On je tak kot dobi psi: pošteno ugrizne, ne da bi zaljal. Planil sem na oba in zgrabil Učitelja. — Zivio! Jaz sem Zbadač, gospod Murf! — Odok se si vel opov! — je zakrihal Učitelj. — Le nikar je boli preveč radioveden sem mu odvrnil in ga prikel za roko, v kateri je držal bodalo. To je bilo dobro. — In gospod Rudolf? — se je oglasil Murf.

Poštene duša! — je spregovoril Rudolf.

Ne vem — sem mu odvrnil. — Ta bandit tukaj ga je skoraj geto smrti. — Ali ste čisto sami? — je vprašal Murf. — V bližini so že ljudje, pa kdo bi me slišal, če bi kričal na pomoč? — Ali je daleč? — Mogoce deset minut. — Poskusimo, mogoce nas bo kedti slišal. — Ranjen sem. — Strela božja! Toraj letite, jaz ga bom poskušal ta čas obdržati. — Vzemite mi nož in mi pomagajte, da se bom vlegel nanj. — Učitelj ni rekel niti besede, samo hrobel je kot vol. — Strela božja, kako se je branil! Gospod Murf mu ni mogel odvzeti noža, ker ga je držal z nečloveško močjo. Slednjie vendar, ko sem že ležal s celim telesom na njegovih desnic, je popustil. — Sedaj pa idite, jaz bom počakal. Polovico sva ležala na zemlji, polovico pa na zadnji stopnici. Svojo roko sem bil ovič okoli njegovega vrata, moj obraz se je dotikal njegovega. Natančno sem slišal, kako je škrpal s zobni. Večna svetilka je le malo razsvetljala pozorišče. Hotel me je ugriznil, pa ni mogel. — Se nikdar nisem občutil toliko moči v svojih kosteh. — Izpusti me, zagotovim ti, da ti ne napravim ničesar. — Strahopetnež — sem mu odvrnil — ali leži vsa tvoja srčnost samo v moči? Trgovca s živino bi se gotovo ne upal napasti, če bi bil tako močan kot jaz? — Ne — je odvrnil, toda tudi tebe bom umoril kot njega. Pri tem se je tako vdignil s telesom, da me je vrgel na stran. Toda vseeno sem ga še držal za vrat, vseeno sem še ležal na njegovih desnih roki. Zgodile se je nekaj drugega. Noge je zadobil proste in začel je brecati okoli sebe, da je bilo strah in groza. Gotovo bi me bil končal, če bi se mogel samo z desno mašo ganiti. V tem hipu sem si izvil levo roko. — Sedaj je končano; on je zgoraj, jaz sem spodaj, umoril me bo — sem si misli. — Pa nič ne škodi, jaz bi ne bil rad v njegovi koži. Gospod Rudolf je rekel, da sem poštenjak. Na stopnicah sem zagledal Sovo v rdeči ogrinjači. Strela božja, kot da bi videl hudiča. — Fineta! — je zakrihal Učitelj — bodalo mi je padlo — poberi ga in mu ga zarini v hrbot. — Počakaj malo — je odvrnila Baba — da prideš k sebi. — Pri tem se je vrtila kakor ptič, ki naznana nesreča. Nazadnje je zapazila bodalo in ga hotela prijeti. — Jaz sem ležal na trehribu in sem jo tako brenil, da je padla na tla. Baba je bila kmalu pokoncu. — Jaz nisem mogel več. Učitelj bi bil kmalu izpustil, ker mi je dajal silne sunke v brado. — Zagledal sem Murfa, ki se je naslanjal na zdravnika in stiri oborožene može, ki se prijeli Sovo in Učitelja in ju trdno zvezali. — To je bilo vse. — Manjkal mi je samo še gospod Rudolf. Stopil sem k Sovi, ji zavil roko in vprašal: — Kje je gospod Rudolf? — Sprva ni hotela odgovoriti, ker sem pa le zavijal, je odvriša: — V kleti pri Rdeči Roki v gostilni pri "Krvavečem sreu." — Dobro. — Sel sem v gostilno in zgrabil Rdeči Roko za goltanec. — Kje je oni mladi mož, kateri je bil ta večer pri tebi? — Ne stiskaj takoj, ti bom že povedal. Za šalo smo ga v taknili v klet. Takoj ga boš videl. — Sla sva navzdol; nikogar ni bilo. — Saj ga ni, najbrže je že všeč. — Hotel sem že oditi, ko sem zapazil v kotu druga vrata. Skočil sem tja in odprl; v obraz mi je bušnila voda. Vaše roke so se oprijemale praga. Oprtal sem Vas in nesel v kočijo. To je vse, gospod Rudolf in rečem, ne da bi se hvatal, da sem zadovoljen.

Zahvaliti se ti moram, ker si mi režil življenje. — Ti si zelo dober, ti veš kaj je prijatelj. Zagotovim te, da ti bom večno hvaležen in prepričan budi, da bom zločince strašno kaznoval.

Razumem, gospod Rudolf; zavratno Vas je napadel, pahnil v klet, kjer je le malo manjkal, da niste utonili. — On mi je pripoznam, da je umoril trgovca. —

— David, poglejte, kaj je z Murfom — ga je prekinil Rudolf.

— Potem pride nazaj.

Zamorec je odkril.

— Ali ves, kje je Učitelj?

— Spodaj v sobi pri Sovi. Ali boste poklicali stražo?

— Ne.

— Ali ga boste izpustili? Gospod Rudolf, v tej zadevi ni sočutje na mestu. On je kakor stekel pes, vsakemu nevaren.

— Le pomiri se, nikogar ne bo ugriznil.

— Kaj ga boste zaprili?

— Ne, v teku pol ure bo že lahko odšel.

— Učitelj?

— Da.

— Brez orožajkov?

— Da.

— On bo prost?

— Prost.

— In čisto sam bo odšel?

— Da, sam bo lahko šel, kamorkoli bo hotel — je odvrnil Rudolf in se nekako čudno nasmehnil.

Zbadač se je prestrašil tega smehljaja.

Zamorec je zopet vstopil.

— No, David, kako je z Murfom?

— Spi, milostljivi gospod.

— Vsa nevarnost toraj še ni prestana?

— Njegovo stanje je precej opasno, milostljivi gospod. — Upajmo.

— Ah, Murf, maščevanje! — Maščevanje! — Maščevanje! — je vzkljnik Rudolf in stopil k zamorecu: — David, samo eno besedo.

Nato je začel tihov govoriti žnjim.

Zamorec se je stresel.

— Zakaj se obotavljate? Saj sem že včekrat govoril z Vami o tem. Sedaj je čas, sedaj ali nikoli.

— Jaz se ne obotavljam, milostljivi gospod, ampak se celo zavzemam za idejo, ki je grozna, toda pravična. Z njenom pomočjo bi se odprla kazenskemu postopjanju čisto druga pot. Učitelj se je trikrat pregrebil in trije pogreške zahtevajo najhujšo kazeno. Da, tako bomo storili.

— Toraj se strinjate z menoj, David?

— Da, milostljivi gospod.

— Po kratkem premoru je pripomnil Rudolf.

SLOVENSKO ZAVETIŠČE.

GLAVNI ODBOR:

Predsednik: Frank Sakser, 22 Cortland St., New York, N. Y.
Podpredsednik: Paul Schneller, Calumet, Mich.
Tajnik: Frank Krka, 2618 E. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
Blagajnik: Geo. L. Bronich, Minn.

DIREKTORI:

Direktorji obstojejo in jednega nas opnika od vseh Slovenskih podpornih organizacij, od vseh Slovenskih listov in od vseh samostojnih društv.

Na smrtnice, knjižnice in vse druge se obrnite na tajnika: Frank Krka, 2618 E. Lawndale Ave., Chicago, Ill. Tudi vse denarne posiljke pošljite poštarni posiljki na naslov.

Naročki na skrbni sliki svoje revje, nima prostora med civilizovanimi narodi. Človek ki ne podpira narodnih zavodov, ni vreden sin svojega naroda.

Spominjajte se ob vseh urikah Slovenskega Zavetišča.

Pet tisoč frankov mu bo menda zadostovalo?

— Sveda, milostljivi gospod.

— Prijatelj — je rekel presenečenemu Zbadaču — z gospodom tukaj bi še rad nekaj govoril. Stopi za hip v sosednjo sobo. Tam boš dobil na mizi rdečo listnico, vzemi iz nje pet tisoč frankov in mi jih pribriši sem.

— Za koga bo ta denar? — je vprašal nekote.

— Za Učitelja. Obenem reci, da naj ga pripeljejo sem.

VIII.

Kazen.

Pozorišče je z rdečim blagom obita, sijajno razsvetljena soba.

Rudolf sedi v dolgem, črnem žametnem plašču pri veliki, poigrnjeni mizi. Na mizi je ona listnica, katero je bil ukradel Učitelj Tomu, zlata Sovina verižica, krvavo bodalo in pet bankovcev po tisoč frankov.

Na eni strani mize sedi zamorec, na drugi Zbadač.

Učitelj se nahaja trdno zvezan v velikem naslonjaču sredi sobe.

Ljudje, ki so ga pripeljali, so se bili zopet odstranili.

Rudolf, zdravnik, Zbadač in Učitelj so sami.

Rudolf je popolnoma miren in resen; svoje strašno delo hoče svečano dokončati.

Zdravnik je zaniščen.

Zbadač čuti v sebi nek nepoznan strah; neprehomna zre Rudolfa v oči.

Učitelj je smrtnobled — on se boji —

Ce bi ga prijela policija, bi se ne bal, pred sodiščem bi govoril predzdro: tukaj ga pa vse preseneča, vse plaši. Popolnoma je v Rudolfovih oblastih, katerega smatra za rabelja.

Zunaj vlada popoln mir.

Sliši se samo šumenje dežja, ki pada na streho in s strehe na tlak.

(Dalej prihodnjič.)

Kje je JOHN ALIČ? Pred tremi meseci je bival v Pineville, Minn. Prosim cenjene rojake, če kdo ve za njegovo naslov, naj ga mi javi, ali naj se pa sam oglasi. — John Dobnikar, 407 E. Gallena, Butte, Mont.

Koledar za leto 1914
se žarljivo tiska in bode letos
obširnejši nego je bil dosedaj. Obsezal bode razne zanimive kratke povesti, obilo slik in drugih zanimivosti. Cena mu bode kakor dosedaj 30 centov s pošto.

Upravnštvo Glas Naroda.

NAZNANILLO.

Slovenski katolički podporno društvo SV. JOZEGA je bil J. S. J. na Pittsburgh-Allegheny, Pa. in okolico ima svoje redne seje vsako drugo nedeljo v mesecu na 57ti ulici.

Na denarne posiljke odobravajo edinstveno blagajnik Frank Straus, 1012 High St., Allegheny, Pa.

Vsi dopisi in nasnaili naj se pošljata

Kje je FRANK VRABIČ, ki potuje z zlatnino in urami. Pred enim letom maja meseca je bil na potovanju v Sheboygan, Wis. Prosim ga, da mi naznani svoj naslov. — John Koren, 1153 E. 60th St., Cleveland, O. (1-3-10)

Rad bi zvedel za naslov JERNEJA KOPRIVŠEK. Doma je iz St. Ožbola pri Trojanah. V Združenih državah biva že nadeno leto. Ker mu imam poročati nekaj važnega, zato presim cenjene rojake, če kdo ve za njegovo naslov, da ga mi javi, ali naj se pa sam oglasi. — John Reboli (po domači Matijelj iz Žvarulj), Box 238, Moon Run, Pa. (1-3-10)

POZOR ROJAKI!
Kedor izmed rojakov ima dobiti denar iz starega kraja, naj naj naznani naslov dotične osebe, ki mu namerava poslati denar. Mi ji pošljemo našo postno položnico z naročilom, denar potom iste vplačati pri poštni hranilnici; tako vplačani denar dobimo mi tudi brezplačno.

Kedor želi digniti pri hranilnici ali posojilnici naloženi denar, naj nam pošlje hranilno knjigo, denar mu preskrbimo v najkrajšem času.

Tudi za dobavo dedičine ali dobiti naj se rojaki vedno le na nas obračajo, ker bodo vedno dobro, ceno in točno postreženi.

Frank Sakser, 82 Cortland St., New York, N.Y.

ROJAKI NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA". NAJVEČJI IN NAJCENEJŠI DNEVNIK.

HARMONIKE

bodisi kakornekoli vrste, izdelujem in popravljam po najnižjih cenah, a delo trepično in zanesljivo. V popravu zane, slijevo vsakdo pošlje, ker sem že nad 16 let tukaj v tem poslu in sedaj v svojem lastnem domu. V popravek vzemam kranjske kakor vse druge harmonike ter računam po delu kakoreno kdo zahteva brez nadaljnih vprašanj.

JOHN WENZEL,
1017 E. 62nd St., Cleveland, O.

Hamburg-American Line.

Edina direktna proga med NEW YORKOM in HAMBURGOM, PHILADELPHIO in HAMBURGOM, BOSTONOM in HAMBURGOM oskrbljena s parniki na dva vijaka:

Kaisers August Victoria, Amerika, President Grant, President Lincoln, Cleveland, Cincinnati, Prater, Patricia, Pennsylvania, Graaf Valderve, Prins Oscar in Prins Adalbert,

katerim sledi v kratkem nov parniki na štiri vijke in turbinu

IMPERATOR
919 tčevijev dolg, 50.000 ton, največji parniki na svetu.

Izvrstno poslovanje. — Nizke cene. — Dobra postrežba.

Za vse podrobnosti obrnite se na: